

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2015

Marking Scheme

Czech

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Část 1

[30 bodů]

1. Vysvětlete vlastními slovy: [5 bodů]

- a) rituál: slavnostní zvyk, zvyklost, obřad. V současném jazyce cokoliv, co má nějaký hlubší význam a pravidelně se opakuje.
- b) stereotypní: stále se opakující, stále stejný, neměnný, pravidelný, v negativním slova smyslu šablonovitý, prázdný, jednotvárný, nudný.
- c) „dostat se do širšího povědomí“ - dozví se tom veřejnost, informace se stane všeobecně známou.
- d) „obávaná legenda“ - něco velmi známého, z čeho jde ale strach, protože dostupné informace o oné věci jsou negativní.
- e) „pud sebezáchovy“ - instinkt, jakási záklopka, která člověka varuje, že určitá situace může být nebezpečná.

2. Vysvětlete na základě textu, proč se autistickým dětem říká děti úplňku? [5 bodů]

Mezi tajuplné a nevysvětlené otázky kolem autismu patří fakt, že záchvaty často propukají kolem úplňku měsíce.

3. Popište na základě textu, proč se rodiče autistických dětí cítí tak zoufale? [5 bodů]

Chápaní veřejnosti ohledně této nemoci je dost nejasné, případně zkreslené sledováním filmů jako Rain man, takže se domnívají, že každý autista je zároveň matematický génius. Zároveň je péče o tyto děti velmi náročná, všechno dění v rodině se musí přizpůsobit jim, protože chování těchto dětí nelze nějak zvenčí ovlivnit. Často jsou tyto děti agresivní vůči vlastním rodičům. Ale je velmi těžké těmto rodinám ulevit, protože najít místo v nějaké zdravotnické nebo sociální pečovatelské instituci je velmi náročné, ošetřovatelé těchto dětí to často sami nezvládají a odchází, personálu je obecně nedostatek. Velmi často také léčba nemá žádný efekt.

4. Vysvětlete na základě textu, proč autistické děti představují takový problém pro zdravotnická a sociální zařízení. [5 bodů]

Péče o autististy je velmi finančně náročná, protože jeden ošetřovatel se nemůže zároveň starat o větší množství klientů, často zvládne jen dva nebo tři, někdy dokonce jen jednoho, pokud se jedná o těžší případ. Velmi často je potřeba vytvořit specifické podmínky, např. každý musí mít vlastní pokoj. Takže většina zdravotnických zařízení na to nemá kapacity ani finanční, ani personální. Výjimku tvoří soukromá zařízení, která jsou spravována např. církví, ale i tato zařízení bojují dlouhodobě s nedostatkem peněz.

5. Popište vlastními slovy, jak příběh Carly Fleischmannové ukazuje pravdu této věty z textu: „A nelze vyloučit, že vnější dojem zásadně klame.“ [5 bodů]

Carla se zdála být mentálně retardovanou, protože vůbec nemluvila a chovala se neovladatelně. Při jedné terapii ale najednou „promluvila“ pomocí počítače naprosto perfektní angličtinou. Zjistili, že rozumí všemu, co se kolem ní děje, co si lidé povídají a že prožívá vztahy s ostatními lidmi jako zdravé dítě. A tomu vnější dojem vůbec nedopovídal. Nelze tedy člověka např. odsoudit jenom proto, že se chová nestandardně, protože jeho vnitřní svět může být úplně stejný jako ten náš. Lze vztáhnout i na obecnou rovinu, kdy často odsoudíme lidi jen na základě vnějšího dojmu jako chudé nebo hloupé, ale toto zdání může klamat.

Vlastní interpretace tohoto tvrzení, vlastními slovy.

6. Vysvětlete, jak tento text ovlivnil vaši vlastní představu o autismu. [5 bodů]

Úkolem je vlastními slovy vysvětlit, jestli se případně chápání autismu změnilo, případně, že to byly naprosto nové informace. Vlastní vysvětlení: vlastními slovy, bez opsání frází z textu.

Poznámka: V částech 2 a 3 jsou odpovědi posuzovány podle následujících kritérií:

1. Srozumitelný záměr – uchazeč rozumí otázce a ví, jak začít s odpovědí – 30 %.
2. Souvislost odpovědi – uchazeč užívá odpovídající a vhodnou slovní zásobu, styl odpovědi je jasně strukturovaný a cílevědomý – 30 %.
3. Efektivita jazyka – uchazeč je schopen komunikovat v jazyce jasně a plynule – 30 %.
4. Pravidla: gramatika, pravopis – 10 %.

Část 2

[30 bodů]

„Teď už víme, že tam uvnitř – pod boxerskou helmou – je člověk jako my.“

Napište komentář (minimum 100 slov), ve kterém vysvětlíte svůj názor na toto tvrzení.

Souhlas, nesouhlas. I nemocný člověk, který se může zdát méněcenný, je pořád člověk a zaslouží si respekt jako osobnost. Někdy se můžeme domnívat, že když člověk je plnohodnotným členem společnosti jen tedy, když zapadne do škatulek. To, že se z nich nějak vymyká - třeba nemocí - by nemělo ovlivnit náš názor o jeho lidských kvalitách.

Vlastními slovy, bez opsání frází z textu.

Část 3

[40 bodů]

Napište esej (minimum 300 slov) na jedno z následujících témat:

1. „Láska je radikální respekt k jiným v jejich jinakosti.“ (*Humberto Maturana*)
2. „Člověk, který je šťastný s málem, je ten nejbohatší ze všech.“ (*Sokrates*)

Jasně psaná kompozice, odpovídající tématu, se souvisle organizovanými myšlenkami, srozumitelným záměrem a rozumným vyjadřováním.

